För sent.

59 C Br. 1886 För

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Romer
Sv.
(Bor.)
o
1886

För sent.

Det var i en stor stad med breda, ljusa gator, trånga och osunda gränder, mörker och elände, prakt och glitter och med hundra tusentals människor, hvilka mylrade om hvarandra såsom i en myrstack. Rikt folk, utsvultna tiggare, snillen och pundhufvuden, slösare, girigbukar, brottslingar och hvardagsmänniskor, alla hvimlade omkring derute i det brokiga, bullrande gatulifvet. Bland hela denna oroliga folkhop märktes knappast en liten gosse, som helt ensam och öfvergifven gled fram längs efter husraden. Han såg sorgsen ut och gick der och andades på sina förfrusna fingrar. Ty det var midt i vintern, flera grader kallt, och den lille stackaren frös så förskräckligt. Han hade rakt ingenting att värma sig med. Skorna voro alldeles utnötta och de tunna kläderna hängde i trasor omkring honom; det var så lätt för kylan och blåsten att genomtränga paltorna och nypa sig fast uti de späda barnlemmarne.

Gossen skälfde och darrade och förmådde blott långsamt släpa sig framåt. Då och då stannade han framför någon matvaruhandel och slukade med ögonen alla läckerheter, som lågo utbredda innanför fönstren. Sedan gick han vidare och såg med en liten qväfd snyft-

ning ned på den gamla spånkorg, som hängde på hans arm. Den var utan lock, men en afrifven bit af en tyllgardin skulle skydda innehållet för den yrande snön. Innehållet ja — i hela korgen fans ju icke annat än ett par mögliga brödkanter. Ty det var en tiggarkorg och lille Hans var bara en vanlig tiggarunge. Det var alls ingenting märkvärdigt med honom. Endast att han var så liten till växten och så ofantligt mager.

Späd, hålkindad och blek gick han der och anropade människors barmhertighet. "Var så god och gif mig en slant," ljöd hans blyga bön. Men oftast förklingade frågan i luften utan att väcka uppmärksamhet. Folk hade annat att göra än att lyssna på trasungar.

Ibland hände det, att någon människovänlig fru stannade och sade ett par ord till honom. Då fick lille Hans veta, att det var sorgligt att se en gosse stryka kring gatorna på det der sättet, och han blef tillfrågad, om han icke hade någon mor, som tog vara på honom. Hans förde fingrarne till mun, skrufvade sig, rodnade och såg rysligt olycklig ut.

— Mor är sjuk, stammade han slutligen.

— Nå, än din far då? — Han är förstås död, han?

— Ne-ej, han är borta. Mor säger att han är i Amerika.

— Den vanliga visan. Modern sjuk, fadern död eller i Amerika. Aldrig kan då sådant folk låta bli att ljuga. Ja, det är inte värdt, att du står här längre pojke, för du får ändå ingenting. Du skulle minsann bara köpa snask för pengarne.

Och den människovänliga frun gick sin väg, utan

att öppna sin börs, och Hans stod ensam qvar. Då kändes det allt litet hårdt och tårarne ville tränga fram. Till hungern och kölden kom också en outsägligt pinande känsla af försagdhet och hjelplöshet. Stegen blefvo dubbelt så tunga och det gick en lång stund om, innan han ånyo tordes framställa sin begäran till de förbigående.

Någon gång kunde det också hända, att han träffade på en glad, godhjertad varelse, som icke blott gaf en slant, utan äfven några vänliga ord och ett värmande leende. Då blef det solsken i barnets hjerta. Det fanns allt snälla människor ändå.

Men i dag hade han icke en enda gång haft skäl att glädja sig. Aldrig någonsin hade det gått så illa för honom. Ett par hårda brödbitar, som en portvaktarhustru kastat åt honom, var den enda skörd han gjort. Han hade ändå varit ute från klockan 11 på förmiddagen och nu slog hon 4 i kyrktornen. Skymningen hade redan inträdt. Det blef kallare och kallare, blåsten tilltog och snön yrde omkring allt ursinnigare. Det liknade sig till att blifva en förskräcklig afton.

Men på gatorna strömmade folket i täta skaror. Det var ju den 23 December, dagen före julafton, och den julklappsköpande allmänheten hade icke tid att bry sig om ovädret. Trottoarerna voro uppfyllda af fotgängare. Stadsbud och springpojkar sågos här och hvar bärande hela lass af paketer. Vackra täckslädar med klingande bjellror förde rika och förnäma damer från bazar till bazar. Butikdörrarne gingo upp och slogos igen oafbrutet och framför de stora magasinernas upp-

lysta fönster stodo hopar af skådelystna, som ville se en skymt af prakten der innanför glaset.

Men lille Hans tog ensam och modlös vägen mot sitt hem. Gråten satt honom i halsen, då han tänkte på sin misslyckade vandring; det var ju så svårt att komma hem utan pengar, utan mat. Men han fick lof att oafbrutet gå framåt, ty mor väntade honom och han hade långt att gå. Dessutom måste han kämpa emot köld, snöyra och mot sin egen tilltagande mattighet. Det gick långsamt för honom, men ändtligen stod han utanför det gamla ruskiga hus, der modern hade sin bostad. Han stretade uppför trapporna och öppnade dörren till ett litet lågt vindsrum, alldeles under taksåsen, med ett fönster, som vette utåt gränden. Det var mörkt derinne, kallt och dragigt.

— Är det du, Hans lille? hördes en hes, hviskande röst bortifrån ett hörn.

— Ja, mor, men —

— Du har väl några öre åtminstone?

— Åh, mor, jag har ingenting.

Modern svarade icke; hon stönade sakta. Hans trefvade sig fram i mörkret och kom bort till sängen.

— Jag kan inte hjelpa det, mor, det är inte min skuld; alla människor hade så brådtom. Ingen ville höra på mig.

— Stackars min gosse, så kall du är, sade modern.

— Jag fryser så. Finns det ingen eld, mor?

— Inte en tändsticka en gång.

Hans suckade, men han var allt för frusen för att riktigt kunna tänka på någonting.

— Har mor sofvit, frågade han.

— Ja, som väl är; bäst om du kunde sofva, du med, Hans, för då glömmer man. Lägg dig här i —

Den stackars qvinnan afbröts af en ihålig, skärande hosta.

— Åh, Hans, det är ute med mig.

— Mor, mor, hviskade Hans.

— Spring och låna en ljusstump någonstans, jag qväfs — åh! — åh! —

Hans glömde sin trötthet, han rusade ut och var nära att hufvudstupa falla ned för trapporna.

— Mor dör, ropade han och slog upp dörren till ett rum på nedre botten.

— Nej, hvad säger du barn, sade den gamla frun, som satt vid bordet.

— Mor dör, upprepade Hans.

Den gamla frun kände icke till sina hyresgrannar; hon hade så nyligen flyttat in i huset, der hon öfvertagit en liten mjölkhandel. Men hon rördes af det lilla bleka ansigtet och de skälfvande läpparne. Hon vinkade gossen till sig och lät honom dricka litet ur en mjölkskål, som stod på bordet. Hans drack i långa, långa drag. Det smakade så godt.

— Åh, snälla frun, hjelp mor, bad han strax efteråt.

— Hon bor ju här i huset?

— Ja, uppe på vind, till venster. Vi ha inte ljus, inte en vedpinne, vi ha ingenting. Snälla frun, ge mor lite ljus. Hon ligger i mörkret.

Mjölkförsäljerskan kände tårar i ögonen. Hon hade

sjelf haft en liten gosse, som dött ifrån henne vid Hans ålder.

— Stackars du lille pys, sade hon, och tände en handlykta. Jag skall gå upp och se till din mor. Du kan få stanna här inne och värma dig en stund om du vill.

— Tack.

Hans satte sig framför eldbrasan och njöt ett par ögonblick af värmen, som genomströmmade honom. Men snart kändes det så besynnerligt i hjerta och hufvud. Nu då han började bli' varm, kände han först riktigt hur stelfrusen han varit. Det bultade, kröp och stack uti honom och så började det hetta uppåt ansigtet. Han förmådde icke tänka klart, det svindlade för honom. Då mjölkförsäljerskan kom ned igen, låg han afsvimmad på kakelugnsmattan. Hon lyfte upp honom och lade honom på sin soffa.

— Stackars liten, stackars liten, mumlade hon. Så godt jag behåller honom hos mig; han kan väl icke ligga bredvid ett lik heller. Herre Gud, så'nt elände. Modern ligger ju död deruppe.

Den gamla frun vårdade Hans så ömt, klädde af honom de våta trasorna och svepte in honom i varma täcken. Men Hans blef icke bättre. Han hade måst hungra, frysa och trötta sig för mycket. Fram på natten fick han stark feber. Han yrade och fantiserade. Ansigtet blef alldeles rödt.

— Måtte han bara inte dö, han med, tänkte mjölkförsäljerskan, som fattat ett riktigt tycke för gossen.

Hon hade anmält dödsfallet i vindskupan för fattig-

vårdsstyrelsen, och nu kommo en läkare och ett par poliskonstaplar för att inhemta närmare underrättelser.

— Är det fattiglik, nu igen, sade den ene konstapeln. Ja, man slipper icke ifrån på sjelfva julafton en gång, sade den andra. Människan kunde då dött på en lämpligare dag.

Han skrattade och såg på den gamla frun, så som hade han sagt något riktigt roligt.

— Är det pojken det här? De pekade på lille Hans, som feberhet och medvetslös låg på soffan.

— Ja, honom behåller jag, sade frun. Den stackarn skall då icke behöfva svälta längre.

Men fattigdoktorn, som stod bredvid, förklarade, att med gossen skulle man icke länge behöfva hafva besvär. — Han hade ju fått en elakartad nervfeber och skulle säkert icke lefva många dagar till.

Mjölkförsäljerskan grät, men läkaren hade spått sannt. Då det nya året gick in, var lille Hans i en annan verld. Han hade allt för länge fått lida den hårdaste nöd, och då hjelpen slutligen kom, var det för sent.

Kalmar 1886. A. Petersson & Sons Boktryckeri.

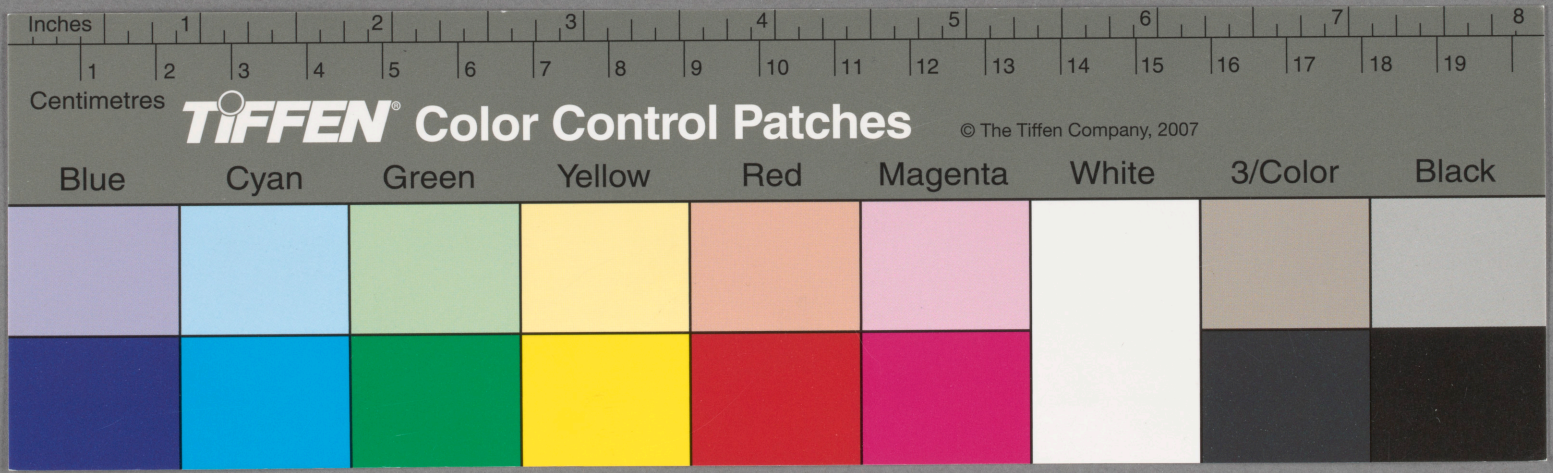
Inches
1
2
3
4
5
6
7
8
Centimetres
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
TIFFEN® Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black